

ДЕМУЗ Інна,

доктор історичних наук, професор,
головний науковий співробітник сектору
наукової бібліографії та біографістики
Національної наукової сільськогосподарської
бібліотеки НААН (м. Київ, Україна)

demuz_inna@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5936-2386>

Researcher ID:

<https://publons.com/researcher/1780609/inna-id-demuz/>

ПРОФЕСОР І. А. ФЕЩЕНКО-ЧОПІВСЬКИЙ (1884–1952) ТА КИЇВСЬКЕ ПОЛІТЕХНІЧНЕ ТОВАРИСТВО ІНЖЕНЕРІВ І АГРОНОМІВ: ТОЧКИ ДОТИКУ

Резюме

У статті проаналізовано науково-популяризаційну діяльність видатного громадського діяча, педагога, вченого-металурга, професора І. А. Феценка-Чопівського (1884–1952) у межах Київського політехнічного товариства інженерів і агрономів, що функціонувало при Київському політехнічному інституті Імператора Олександра II упродовж 1911–1916 рр. Основну увагу приділено участі вченого у відкритті зазначеного наукового осередку, його праці в хімічній секції товариства та I Всеросійському з'їзді інженерів (1913 р.). З'ясовано, що у період своєї праці в Товаристві І. А. Феценко-Чопівський брав активну участь у підготовці «Очерка развития и современного состояния химического отделения Киевского политехнического института» (1913 р.).

Крім того, у публікації окреслено основні віхи біографії професора І. А. Феценка-Чопівського, оцінено його наукову спадщину не лише в контексті розвитку української, а й світової науки.

Окреслено внесок професора І. А. Феценка-Чопівського у розвиток металургії, хімії, економіки та природознавства. Серед доповідей, зроблених дослідником на засіданнях Товариства, виділяємо: «Про мікрографічні наслідки двох випадків переламування рельс», «Дослідження дахового заліза», «Як слід розуміти спеціалізацію у вищих технічних школах?», «Про поверхневу цементацію заліза», «Про добавки при цементації заліза», «Природні багатства Галиції» та інші.

Встановлено, що І. А. Феценко-Чопівський розробляв питання цементації заліза, яке до нього було малодослідженим у тогочасній технічній літературі.

Головною у цьому напрямку стала праця «Про поверхневу цементацію заліза» (1913 р.), яка перетворилася на настільну книгу інженерів. Доведено, що професор І. А. Феценко-Чопівський вважається основоположником металознавства в Західній Україні та Польщі. Він зробив вагомий внесок у становлення інженерно-наукової культури в металознавстві й металургії, розробив методологію побудови подвійних і потрійних діаграм стану та принципи системного підходу до теоретичного аналізу хімічних термодинамічних рівнянь.

Цікавими були дослідження вченого про географічне положення і особливості кліматичних умов провінції Галіції (сучасної Галичини).

Ключові слова: І. А. Феценко-Чопівський, Київське політехнічне товариство інженерів і агрономів, Київський політехнічний інститут Імператора Олександра II, хімія, металознавство, цементація, Галіція.